

Vastaus kirjalliseen kysymykseen muusikoiden ja muiden esittävien taiteilijoiden työttömyysturvasta ja työviranomaisen tulkinnasta musiikin esittäjien ansiotyöhön liittyvästä harjoittelusta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Mikko Kärnän /kesk näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KKV 407/2020 vp:

Mitä hallitus aikoo tehdä selkiyttääkseen työttömyysturvalakia ja/tai muuttaakseen työviranomaisen tulkintaa tarkoituksenmukaisemmaksi niin, ettei musiikin esittäjien tai muiden esittävien taiteilijoiden ansiotyöhön liittyvää harjoittelua ja muuta esiintymiseen valmistavaa tai sitä tukevaa toimintaa katsota työttömyysturvassa omaksi työksi?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Henkilön tekemää työtä arvioidaan työttömyysturvajärjestelmässä työttömyysturvalain palkan-saajia tai yrittäjiä koskevien säännösten perusteella. Jos kyse ei ole työ- tai virkasuhteesta taikka yrittäjänä tehdystä työstä, työtä arvioidaan työttömyysturvalain ns. omassa työssä työllistymistä koskevien säännösten perusteella. Omassa työssä työllistymistä koskevat työttömyysturvalain säännökset ovat hyvin samankaltaiset yrittäjiä koskevien säännösten kanssa.

Työttömyysturvalaissa viitataan yrittäjän määritelmän osalta yrittäjän eläkelakiin. Esimerkiksi yksityisten elinkeinonharjoittajien osalta yrittäjän määritelmä on laaja, kun yrittäjällä tarkoitetaan henkilöä, joka tekee ansiotyötä olematta työsuhteessa tai virka- tai muussa julkisoikeudellisessa toimisuhteessa. Lainsäädännössä tarkoitettuja yksityisiä elinkeinonharjoittajia ovat esimerkiksi ammattimuusikot ja muut ammatinharjoittajat.

Nykyisin niiden työnhakijoiden joukko on melko pieni, joiden työttömyysturva-oikeutta arvioidaan työttömyysturvalain omassa työssä työllistymistä koskevien säännösten perusteella. Työ- ja elinkeinoministeriö pitää tarpeellisena, että työttömyysturvajärjestelmää kehitettäessä tarkastellaan työttömyysturvalain omassa työssä työllistymistä koskevien säännösten tarpeellisuutta tai mahdollisia muita muutostarpeita. Arviointi voisi olla osa laajempaa sosiaaliturvan kehittämistä.

Työ- ja elinkeinoministeriö on aiemmin ohjeistanut työ- ja elinkeinotoimistoja siitä, että taiteilijoilla on mahdollisuus ylläpitää ammattitaitoaan ilman, että tällä on vaikutusta hänen oikeuteensa saada työttömyysetuutta. Tämä perustuu siihen, että ammattitaidon ylläpitäminen myötävaikuttaa myöhempiin mahdollisuuksiin saada työtä. Ammattitaidon ylläpitämisenä pidettävästä toiminnasta ei pyydetä työnhakijalta selvitystä eikä siitä anneta työttömyyskassalle tai Kansaneläkelaitokselle työvoimapoliittista lausuntoa.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 407/2020 vp

Ammattitaidon ylläpitämisenä ei pidetä esimerkiksi valmistautumista ennalta sovittuun produktioon eikä toimintaa, jolla on taloudellinen tavoite. Näissä tilanteissa kyse on yleensä henkilön normaalin työn tekemisestä ja työ- ja elinkeinotoimiston tulee ratkaista, mikä vaikutus työllistymisellä on hänen oikeuteensa saada työttömyysetuutta.

Työ- ja elinkeinoministeriö ei enää nykyisin ohjeista työ- ja elinkeinotoimistoja työttömyysturvalain soveltamisesta yhtä yksityiskohtaisesti. Edellä mainittu ohjeistus sisältyy kuitenkin Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen työ- ja elinkeinotoimistoille antamaan valtakunnalliseen työohjeistukseen. Ohjeiden keskeinen tavoite on turvata yhdenmukainen soveltamiskäytäntö.

Jos työnhakija kokee, ettei työ- ja elinkeinotoimisto ole ratkaissut hänen työttömyysturva-asiansa lainsäädännön ja vakiintuneen soveltamiskäytännön mukaisesti, hän voi pyytää työ- ja elinkeinotoimistoa käsittelemään hänen asiansa uudelleen. Työnhakija voi myös saattaa asiansa sosiaaliturva-asoiden muutoksenhakulautakunnan tutkittavaksi valittamalla työttömyyskassan tai Kansaneläkelaitoksen antamasta päätöksestä. Muutoksenhakulautakunnan päätöksestä voi valittaa vakuutus oikeuteen.

Helsingissä 2.6.2020

Työministeri Tuula Haatainen